

**Postanowienie z dnia 2 marca 1995 r.
I PZP 3/95**

Przepis § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 17 grudnia 1991 r. w sprawie zasad organizowania prac interwencyjnych oraz robót publicznych (Dz. U. Nr 122, poz. 540) regulujący okres, na który mają być zawierane umowy o pracę z bezrobotnymi kierowanymi do robót publicznych nie może mieć zastosowania, gdyż wykraczał poza delegację ustawową, na podstawie której został wydany, zawartą w art. 19 ustawy z dnia 16 października 1991 r. o zatrudnieniu i bezrobociu (Dz. U. Nr 106, poz. 457).

Przewodniczący SSN: Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Andrzej Wróbel,

Sąd Najwyższy, w sprawie z powództwa Ryszarda D. przeciwko Przedsiębiorstwu Usług Inwestycyjno-Remontowych "I." Spółka z o.o. w O. o ustalenie, po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym dnia 16 lutego 1995 r. zagadnienia prawnego przekazanego przez Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu postanowieniem z dnia 20 grudnia 1994 r., [...] do rozstrzygnięcia w trybie art. 391 k.p.c.

Jakie roszczenie służy skierowanemu bezrobotnemu, z którym zawarto umowę o pracę z uchybieniem postanowień ust. 2 § 8 rozporządzenia MPPiS z dnia 17 grudnia 1991 r., w sprawie zasad organizowania prac interwencyjnych oraz robót publicznych - Dz. U. Nr 122/91 poz. 540 ?

p o s t a n o w i ł :
o d m ó w i ć podjęcia uchwały.

U z a s a d n i e n i e

Przedstawione Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne powstało w następującym stanie faktycznym.

Dnia 7 czerwca 1994 r. Przedsiębiorstwo Usług Inwestycyjno-Remontowych "I." Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w O., zawarło z Rejonowym Urzędem Pracy w O. umowę o zorganizowanie robót publicznych w okresie od dnia 15 czerwca 1994 r. do dnia 15 grudnia 1994 r. Przedsiębiorstwo zobowiązało się do zatrudnienia siedmiu bezrobotnych skierowanych przez Rejonowy Urząd Pracy. Ryszard D. otrzymał skierowanie do pracy w Przedsiębiorstwie, które następnie zawarło z nim umowę o pracę na okres od dnia 15 czerwca 1994 r. do dnia 31 lipca 1994 r. Ponieważ Przedsiębiorstwo nie zawarło z Ryszardem D. umowy na dalszy okres do końca organizowanych prac publicznych, to wystąpił on z powództwem przeciwko temu Przedsiębiorstwu, żądając zobowiązania pozwanego do zawarcia umowy o pracę.

Sąd Pracy w Oławie oddalił powództwo. Zdaniem tego Sądu, pozwany był zobowiązany zatrudniać powoda do dnia 15 grudnia 1994 r., jednakże nieprzedłużenie

umowy o pracę był uzasadnione. Powód nie przedstawił bowiem zaświadczenia lekarskiego, a ponadto, jako osoba uzależniona od alkoholu, nie powinien być zatrudniony jako kierowca.

Rozpoznając rewizję powoda Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu powziął poważne wątpliwości dotyczące zagadnienia "jakie roszczenie służy skierowanemu bezrobotnemu, z którym zawarto umowę o pracę z uchybieniem postanowień ust. 2 § 8 rozporządzenia MPiPS z dnia 17 grudnia 1991 r. w sprawie zasad organizowania prac interwencyjnych oraz robót publicznych - Dz. U. Nr 122, poz. 540".

Zdaniem Sądu II instancji z § 8 ust. 2 tego rozporządzenia wynika obowiązek zakładu pracy zawarcia z bezrobotnym umowy o pracę na czas określony wynikający z umowy między zakładem pracy a urzędem zatrudnienia. Ponieważ pozwane Przedsiębiorstwo nie dopełniło tego obowiązku, to powstaje pytanie, czy skierowany bezrobotny może domagać się nawiązania stosunku pracy na ten czas określony, czy też domagać się na podstawie art. 189 k.p.c. ustalenia, że na czas ściśle określony łączy go umowa z zakładem pracy, bądź też ustalenia i wydania świadectwa pracy stwierdzającego okres zatrudnienia na czas określony. W odniesieniu do świadczeń pieniężnych przysługujących powodowi wymaga natomiast wyjaśnienia, czy należy stosować przepisy kodeksu pracy przewidujące odszkodowanie maksymalnie w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia (art. 50 § 3 i 4), czy przepis art. 415 k.c. w zw. z art. 300 k.p.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 17 grudnia 1991 r. w sprawie zasad organizowania prac interwencyjnych oraz robót publicznych (Dz. U. Nr 122, poz. 540 ze zm.) brzmi następująco: "Zakład pracy, w którym skierowani przez rejonowy urząd pracy bezrobotni wykonywać będą prace interwencyjne oraz organizator robót publicznych lub upoważniony przez niego zakład pracy zawiera z bezrobotnymi umowy o pracę na czas określony wynikający z umowy, o której mowa w ust. 1". Przepis § 8 ust. 1 określa treść umowy między rejonowym urzędem pracy i zakładami pracy lub organizatorami robót publicznych wskazując m.in. w pkt 1, iż umowa ta powinna określać liczbę osób i okres, na jaki zostaną skierowani bezrobotni.

Odmowa podjęcia uchwały wynika z odmiennej, niż dokonana przez Sądy obu instancji, oceny charakteru przepisu § 8 ust. 2 rozporządzenia z dnia 17 grudnia 1991 r.

Podstawą ustawową do wydania tego rozporządzenia jest przepis art. 19 ustawy z dnia 16 października 1991 r. o zatrudnieniu i bezrobociu (Dz. U. Nr 106, poz. 457 - uchylonej przez art. 77 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu - Dz. U. z 1995 r., Nr 1, poz. 1). Według tego przepisu Minister Pracy i Polityki Socjalnej, w drodze rozporządzenia, określa zasady organizowania prac interwencyjnych oraz robót publicznych. Będący przedmiotem wątpliwości interpretacyjnych Sądu II instancji przepis § 8 ust. 2 omawianego rozporządzenia nie może mieć zastosowania w sprawie, gdyż został wydany z przekroczeniem delegacji ustawowej. Regulowanie okresu, na jaki mają być zawierane umowy o pracę, nie mieści się w pojęciu "organizowanie prac interwencyjnych oraz robót publicznych" w

rozumieniu art. 19 ustawy z dnia 16 października 1991 r. Pojęcie to obejmuje jedynie stosunki zachodzące między urzędem pracy z jednej strony a zakładem pracy (organizatorem robót publicznych) i bezrobotnym z drugiej strony. Przedmiotem delegacji ustawowej jest bardziej szczegółowe określenie wzajemnych praw i obowiązków tych podmiotów, których sytuacja prawna jest uregulowana w przepisach art. 17 i 18 ustawy, to jest w przepisach bezpośrednio poprzedzających delegację dla Ministra Pracy i Polityki Socjalnej. Brak jest natomiast w tych przepisach regulacji odnoszącej się do indywidualnego prawa pracy w zakresie stosunku między zakładem pracy a zatrudnionym przez niego bezrobotnym, a zatem nie może to być przedmiotem aktu wykonawczego.

Analiza przepisu § 8 ust. 2 omawianego rozporządzenia - zakładając, że mógłby on mieć w sprawie zastosowanie - także nie prowadzi do wniosku, iżby zakład pracy był zobowiązany do zawarcia ze skierowanym bezrobotnym umowy o pracę na okres równy okresowi obowiązywania umowy między rejonowym urzędem pracy a zakładem pracy lub organizatorem robót publicznych. Gdyby zamierzano wprowadzić taką regulację, to zamiast określenia "wynikający" zostałoby użyte określenie "równy" lub inny podobny wyraz jednoznacznie wyrażający tożsamość czasową tych obu okresów. Zawieranie umów o pracę na czas określony wynikający z umowy, o której mowa w § 1 oznacza, iż okresy obowiązywania umów o pracę zawieranych w celu wykonywania robót publicznych powinny mieścić się w ramach czasowych wyznaczonych przez umowę zawartą między rejonowym urzędem pracy a zakładem pracy (organizatorem robót publicznych), nie musi jednak każda z nich wyczerpywać w całości tego okresu. Trzeba mieć także na uwadze, że umowy o roboty publiczne mogą być zawierane na znacznie dłuższe okresy, niż w niniejszej sprawie. Przepis art. 18 omawianej ustawy, przewidujący częściowe pokrywanie przez Fundusz Pracy wynagrodzenia bezrobotnego i składki na ubezpieczenie społeczne, nie wprowadza bowiem ograniczenia czasowego w tym zakresie. Zawarcie z pewną grupą bezrobotnych umów o pracę na czas określony wynoszący rok lub dłużej nie byłoby uzasadnione społecznie i zostałoby ocenione jako niesprawiedliwe wobec bezrobotnych pominiętych przy ustalaniu składu grupy osób uzyskujących zatrudnienie.

Przedstawione wyżej poglądy nie są wiążące dla sądu orzekającego w sprawie, gdyż jest on związany tylko uchwałą rozstrzygającą zagadnienie prawne (art. 391 § 2 k.p.c.). Powodują one jednakże niemożliwość udzielenia odpowiedzi, gdyż w ocenie Sądu Najwyższego w stanie faktycznym sprawy nie doszło do naruszenia przepisu § 8 ust. 2 omawianego rozporządzenia.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji postanowienia.

=====